

Międzynarodowe przemieszczanie odpadów

Obowiązki wynikające z przepisów ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 1048) i aktów wykonawczych oraz rozporządzeniu (WE) NR 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz. Urz. UE L 190 z 12 lipca 2006, str. 1-98)

Międzynarodowe przemieszczanie odpadów może być realizowane wyłącznie w trybie procedury uprzedniego pisemnego zgłoszenia i zgody. Organem właściwym do przeprowadzenia procedury związanej z międzynarodowym przemieszczaniem odpadów na terenie Polski jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Dotyczy to wszystkich odpadów, które mają zostać poddane procesom unieszkodliwienia oraz wielu kategorii odpadów, które mają zostać poddane procesom odzysku. Zgłoszenie uznawane jest za dokonane prawidłowo, jeżeli właściwy organ miejsca przeznaczenia stwierdzi, że dokumenty zgłoszeniowy i przesyłania zostały wypełnione, a zgłaszający dostarczył informacje i dokumentację wyszczególnione w załączniku II części 1 i 2 Rozporządzenia (WE) NR 1013/2006, jak również wszelkie dodatkowe informacje i dokumentację, wyszczególnione w załączniku II część 3, do których dostarczenia został wezwany.

Zezwolenia na międzynarodowe przemieszczanie odpadów wymagane jest na:

- przywóz odpadów na teren kraju;
- wywóz odpadów poza teren kraju;
- tranzyt odpadów przez teren kraju.

Inną formą zezwoleń regulowanych ustawą z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 104) jest tzw. zezwolenie wstępne. Udzielane jest ono na prowadzenie odzysku na rzecz podmiotu prowadzącego instalację w której odzysk jest dokonywany. Organem właściwym do wydania oraz cofnięcia w/w zezwoleń, jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Wydanie i cofnięcie zezwolenia następuje w drodze decyzji administracyjnej. Główny Inspektor Ochrony Środowiska przed wydaniem zezwolenia na przywóz i na wywóz odpadów żąda dostarczenia kopii innych decyzji i postanowień:

- zezwolenia na przetwarzanie odpadów lub zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów wydawanych w trybie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 r., poz. 21 z późn. zm.) lub pozwolenia, o którym mowa w art. 181 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
- kopii pozwoleń na emisję dotyczących instalacji, w której odpady miałyby być poddane odzyskowi lub unieszkodliwieniu;
- zaświadczenia albo oświadczenia o wpisie do rejestru Krajowego Rejestru Sądowego lub zaświadczenia albo oświadczenia o wpisie do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 czerwca 2008 r. w sprawie rodzajów odpadów, których przywóz w celu unieszkodliwiania jest zabroniony (Dz. U. Nr 119, poz. 769) określa rodzaje odpadów, których przywóz w celu unieszkodliwiania w procesach określonych jako D1 do D15 w dyrektywie 2006/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów (Dz. Urz. UE L 114 z 27.4. 2006, str. 9-21) jest zabroniony. Międzynarodowe przemieszczanie odpadów, z wyłączeniem przemieszczania

odpadów wewnątrz Unii Europejskiej odbywa się tylko w ściśle oznaczonych przejściach granicznych i wyznaczonych urzędach celnych określonych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 lipca 2008 r. w sprawie wykazu przejść granicznych, którymi realizowane jest międzynarodowe przemieszczanie odpadów (Dz. U. Nr 123, poz. 800 z późn. zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 23 sierpnia 2007 r. w sprawie urzędów celnych właściwych w sprawach międzynarodowego przemieszczania odpadów (Dz. U. Nr 155, poz. 1088, z późn. zm.). W przypadku stwierdzenia nielegalnego międzynarodowego przemieszczania odpadów albo na podstawie powiadomienia o nielegalnym przemieszczeniu, Główny Inspektor Ochrony Środowiska wszczyna z urzędu postępowanie administracyjne i wzywa w drodze postanowienia:

- zgłaszającego lub, jeżeli nie dokonano zgłoszenia, podmiot zobowiązany do dokonania zgłoszenia - jeżeli za nielegalne międzynarodowe przemieszczanie odpadów odpowiedzialność ponosi wysyłający odpady;
- odbiorcę odpadów - jeżeli za nielegalne międzynarodowe przemieszczanie odpadów odpowiedzialność ponosi odbiorca odpadów; do zastosowania procedur określonych w art. 24 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów nr 1013/2006 (Dz. Urz. UE L 190 z 12 lipca 2006, str. 1-98) określając termin realizacji działań wynikających z tych procedur, nie dłuższy niż 30 dni. Po bezskutecznym upływie terminu wskazanego w postanowieniu, Główny Inspektor Ochrony Środowiska, w drodze decyzji:
- nakazuje podmiotowi, który dokonał zgłoszenia, lub, jeżeli nie dokonano zgłoszenia, podmiotowi zobowiązanemu do dokonania zgłoszenia odebranie odpadów zwróconych z zagranicy oraz określa sposób gospodarowania tymi odpadami na terenie kraju - jeżeli za nielegalne międzynarodowe przemieszczanie odpadów odpowiedzialność ponosi wysyłający odpady z terenu kraju;
- nakazuje odbiorcy odpadów odesłanie ich do kraju wysyłki albo określa sposób gospodarowania tymi odpadami na terenie kraju - jeżeli za nielegalne międzynarodowe przemieszczanie odpadów odpowiedzialność ponosi wysyłający sprowadzone nielegalnie spoza terenu kraju;
- sposób gospodarowania tymi odpadami na terenie kraju - jeżeli za nielegalne międzynarodowe przemieszczanie odpadów odpowiedzialność ponosi odbiorca odpadów sprowadzonych nielegalnie na teren kraju;
- nakazuje transportującemu te odpady odesłanie ich do kraju wysyłki - jeżeli nieznanym jest wysyłający i odbiorca odpadów.

Przepisy karne i kary administracyjne:

Karze aresztu albo grzywny podlega każdy:

- kto wbrew obowiązkowi nie wykonuje decyzji nakazującej odesłanie odpadów, przywiezionych na teren kraju, do kraju wysyłki lub określającej sposób zagospodarowania tych odpadów na terytorium kraju
- kto uczestnicząc w międzynarodowym przemieszczaniu odpadów, wbrew obowiązkowi nie przedkłada uprawnionym organom lub osobom dokumentów lub informacji wymaganych w międzynarodowym przemieszczaniu odpadów.

Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 1048) przewiduje również obciążenie podmiotów prowadzących niezgodny z jej zapisami międzynarodowy przewóz odpadów dodatkowymi opłatami o charakterze kar pieniężnych. Organem wymierzającym kary pieniężne jest właściwy wojewódzki inspektor ochrony środowiska

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska nakłada na:

- odbiorcę odpadów przywiezionych nielegalnie bez dokonania zgłoszenia, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości od 50.000 do 300.000 zł,
- wysyłającego odpady bez dokonania zgłoszenia, jeżeli takie zgłoszenie jest wymagane zgodnie z art. 3 rozporządzenia nr 1013/2006, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości od 50.000 do 300.000 zł,
- wysyłającego odpady, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości od 50.000 do 300.000 zł, jeżeli ten, choćby nieumyślnie, dokonał wysyłki odpadów:
  - 1) bez zgody zainteresowanych właściwych organów;
  - 2) gdy zgoda zainteresowanych właściwych organów została uzyskana w wyniku fałszerstwa, wprowadzenia w błąd lub oszustwa;
  - 3) w sposób, który nie jest zgodny ze sposobem określonym w dokumencie zgłoszenia transgranicznego przesyłania (przemieszczania) odpadów, o którym mowa w załączniku IA do rozporządzenia nr 1013/2006, lub w dokumencie przesyłania dotyczącym transgranicznego przesyłania (przemieszczania) odpadów, o którym mowa w załączniku IB do rozporządzenia nr 1013/2006.
- na odbiorcę odpadów, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości od 30.000 do 150.000 zł, jeżeli ten, choćby nieumyślnie:
  - 1) więcej niż jeden raz posługiwał się tym samym dokumentem przesyłania;
  - 2) przyjął większą ilość transportów niż była zgłoszona;
  - 3) przyjął większą ilość odpadów niż było to określone w zezwoleniu;
  - 4) nie wypełnił obowiązku potwierdzenia otrzymania odpadów przez prowadzącego instalację odzysku lub unieszkodliwiania odpadów w terminie 3 dni od ich odbioru;
  - 5) nie wypełnił obowiązku potwierdzenia dokonania odzysku lub unieszkodliwiania przez prowadzącego instalację odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w terminie 30 dni od dokonania odzysku lub unieszkodliwiania, nie później jednak niż w terminie jednego roku kalendarzowego od dnia otrzymania odpadów;
  - 6) nie wypełnił obowiązku przechowywania dokumentów związanych ze zgłoszeniem przemieszczania odpadów przez okres 3 lat od daty pierwszej wysyłki.
- wysyłającego odpady, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości od 30.000 do 150.000 zł, jeżeli ten, choćby nieumyślnie:
  - 1) więcej niż jeden raz posługiwał się tym samym dokumentem przesyłania;
  - 2) dokonał wysyłki większej ilości transportów niż była zgłoszona;
  - 3) dokonał wysyłki większej ilości odpadów niż było to określone w zezwoleniu;
  - 4) dokonał wysyłki odpadów bez powiadomienia na trzy dni robocze przed transportem wszystkich zainteresowanych właściwych organów.
- transportującego odpady, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości od 20.000 do 60.000 zł, jeżeli ten, choćby nieumyślnie:
  - 1) nie realizował przewozu ustaloną trasą przejazdu;
  - 2) nie jest wskazany w zezwoleniu jako przewoźnik odpadów;
  - 3) naruszył warunki dotyczące rodzaju opakowania odpadów;
  - 4) dokonywał przewozu odpadów bez dołączenia do transportu wszystkich wymaganych dokumentów;
  - 5) dokonywał przewozu odpadów z niewypełnionym prawidłowo lub niepodpisanym dokumentem przesyłania;
  - 6) dokonał wymieszania podczas transportu odpadów objętych odrębnymi zgłoszeniami;
  - 7) dokonywał przewozu odpadów wymienionych w załącznikach III, IIIA oraz IIIB bez informacji wymaganej na podstawie art. 18 rozporządzenia nr 1013/2006 lub gdy informacja nie została dołączona w formacie określonym w załączniku VII do rozporządzenia nr 1013/2006.

Informacje dotyczące międzynarodowego przemieszczania odpadów znajdują się również na stronie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska:

<http://www.gios.gov.pl/artykuly/podkategoria/42/Miedzynarodowe-przemieszczenie-odpadow>